

'N KORREL
JEANNETTE
NOËLHUIS
ZOUT

MAKE
THE PLANET
GREAT AGAIN!

JAARGANG 32 - NR. 2

CATHOLIC WORKER AMSTERDAM

CATHOLIC WORKER

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Onze levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten.

De Catholic Worker is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: onze loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan onze loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Ons streven is om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.

In het evangelie van Matteüs (hoofdstuk 25) zegt Jezus: "Al wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, hebben jullie voor Mij gedaan." Tot de onaanzienlijksten anno 2021 horen ook de mensen in onze samenleving die wij het stempel 'illegaal' opdrukken. Daarom leven we samen met rond de twaalf mensen zonder papieren, die soms nog wel en soms ook niet uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. We (proberen te!) delen wat we hebben met anderen die minder hebben. We vragen geen salaris voor wat we doen. Sommigen van ons dragen financieel bij, anderen krijgen kost en inwoning.

In onze kerngroep en gemeenschap werken christen-anarchisten en sociaal-democraten, veganisten, vegetariërs en vleeseters, hardcore protestanten en Latijn prevelende katholieken, jong en iets minder jong, bewust baanlozen en voltijds werknemers, vrouw en man, homo en hetero, samen onder één dak.

De Catholic Worker heeft geen partijprogramma of hoofdkantoor. Ieder binnen de beweging zoekt steeds opnieuw naar nieuwe en oude antwoorden op de vragen van onze tijd. We zien het als een persoonlijke taak van ieder om te helpen wanneer iemand in nood is. We maken geen aanspraak op overheidsgeld. Dankzij de steun van veel mensen, engelen en Gods erbarmen kan deze gemeenschap bloeien.

Eerste rij v.l.n.r.: Nóra Dudás & Bruno, Wanda en Lola Huinink, Talitha en Willem van Engen-Cocquyt, Daan Savert, Susan van der Hijden. Tweede rij: Gerritjan Huinink, Margriet Bos, Gerard Moorman, Frits ter Kuile en Pia Pavelic. Boven iedereen uit: Marie en Teun Huinink. Niet op de foto: Maria Meinora

INHOUD

- 3 Woord vooraf
- 4 Huisnieuws - door Gerritjan
- 8 Een ander perspectief op het leven ervaren
- door Susan
- 9 Boek: *Alles is genade*
- 10 De Aarde als icoon - door Jim Forest
- 13 Black Lives Matter in de Bijlmer - door Susan
- 14 Massavernietigingswapens zijn te groot voor ons
mensen - door Margriet
- 17 The best ramadan ever! - door Gerard
- 18 "Ik wil iemand worden in mijn land!" - door Frits
- 20 De avonturen van Dorothy - door Matthias Teeuwen
- 25 "Hoe geweldig je kan zijn" - door Maria
- 22 Rolkoffers in de Dantestraat - door Gerard
- 24 Maria als dakloze vrouw - door Maria
- 28 Noëlhuis meets Wereldhuis - door Geeske Hovingh
- 30 Noëlhuis agenda
- 31 Bedelnap
- 32 Contactgegevens en acties vastentijd

WOORD VOORAF

Jim Forest beschrijft in dit nummer van *'n Korrel Zout* het wonderlijke verhaal hoe een van de astronauten van Apollo 11 hem in 1969 volkomen onverwacht per post een foto toestuurde van de Aarde. Hij zat vanwege een actie tegen de Vietnam-oorlog in de gevangenis en de foto werd voor hem een icoon, een openbaring van hoe weinig grenzen voorstellen en hoeveel God alle mensen liefheeft.

Een paar maanden geleden stond Margriet voor de rechter, ook vanwege een vredesactie. Ze deelde in de rechtszaal haar overtuiging dat nucleaire wapens op alle mogelijke manieren indruisen tegen de liefdeskracht van waaruit en waarvoor we geschapen zijn als mens. En Susan vertelt, ook in dit nummer, over onze deelname aan de grote anti-racisme demonstratie vlakbij ons huis, in het Nelson Mandelapark.

Dé grote thema's van nu – ecologische crisis, kernwapens, discriminatie – komen allemaal langs in dit nummer. En dan is er ook nog corona...

Paus Franciscus spreekt in zijn nieuwe encycliek *Fratelli Tutti* over 'Donkere wolken boven een gesloten wereld', een treffend beeld voor de huidige tijd. Er is maar één weg voorwaarts, schrijft hij, en dat is gezamenlijk. We zitten als mensheid en als schepping in hetzelfde schuitje, namelijk deze mooie maar ook fragiele planeet Aarde.

Huisnieuws

De keuken is leeg bij binnenkomst. De afwas is al gedaan. Er zijn op zondag niet veel mensen aan tafel de laatste tijd. Vandaag interview ik het hele huis aan de keukentafel. Ik vraag hoe het hen vergaan is sinds het vorige huisnieuws, waarin nog net de komst van corona werd behandeld. Inmiddels zitten we in een tweede golf. Susan zet theewater op. Ik leg wat van-kleur-verschoten paaseieren op een schaalpje. Margriet is nog bezig met een fiets. We luiden de bel. Masud komt de keuken in. Lydia en haar dochters Alexandra en Mariam zijn er ook. Het theewater kookt. Margriet vraagt of ze haar uitspraken later mag censureren. We gaan beginnen.

- door Gerritjan

Wat hebben jullie net gegeten?

Pasta, groente en een heerlijke salade. Gerard was de kok.

Wie kan er het beste koken?

[Masud] Ik geniet van elke maaltijd.

[Susan] Lydia, ik vond jouw kip erg lekker. Of was het jouw kip, Alexandra?

[Alexandra] Ik heb het gemaakt. Mijn moeder heeft me geholpen. [Susan] Fatou maakt lekkere rijst. Vandaag vond ik het eten van Gerard erg lekker.

Heeft iemand nog corona gekregen?

[Lydia] Ja, Frits misschien. Misschien ik ook wel. Ik ben niet getest. In die tijd werd er nog niet zoveel getest. In je kamer blijven, was de afspraak. Twee weken lang kreeg ik eten en drinken en hoefde niet te koken. Elke dag klopten

mensen meerdere keren op mijn kamerdeur: "Lydia, wat wil je eten, wat wil je drinken?" Maar het was ook heel moeilijk. [Margriet] Er is nog niemand echt positief getest op corona.

Was het huis anders in de coronatijd?

In de eerste week wel. Nou ja, toch wel langer dan een week. We maakten elke dag de deuren extra schoon. Er kwamen geen mensen van buiten meer in het huis en we konden ook niet op bezoek gaan bij iemand. We waren de hele tijd binnen. Ja, maar dan wel met elkaar. Hier in huis was de quarantaine best heel gezellig. Er was ook een beetje stress in het begin. [Susan] Ik had wel stress. [Alexandra] Ja, de boodschappen waren echt moeilijk. Degene met de boodschappenbeurt moest alleen voor het hele huis die dag de boodschappen doen. Soms

moest je naar veel verschillende winkels.

Gerard schuift aan op de lange keukenbank.

Masud, waar was jij toen het virus kwam?

Oh wow, ja. Ik sliep in het jeugdhosel The Shelter aan de Nieuwmarkt. Zij moesten gelijk het hostel sluiten. Ik kon nergens naartoe. Met vrienden zijn we toen in een parkeergarage bij Kraaiennest bij *We Are Here* gaan wonen. Met tenten en dekens probeerden we daar de wind buiten te houden. Ik heb daar vier maanden gewoond. Daarna begon de sloop. Goddank is er destijds niemand ziek geworden. [Susan] Gerard is daar nog regelmatig langs geweest om brood en groente te brengen. [Margriet] En Veronika heeft daar ook eten gebracht tijdens ramadan.

Klopt het dat er een kapsalon in het Noëlhuis is?

[Lydia] Ja, ik heb een beautysalon in het kantoor. Elke maand heb ik meer klanten dan de vorige. In Egypte had ik mijn eigen onderneming. Margriet heeft me geholpen met een visitekaartje, Willem heeft reclame voor me gemaakt en ik heb het op Facebook gezet. De dames die komen, zijn verbaasd over mijn professionaliteit. Ze komen dan ook graag weer terug met vriendinnen. Door corona is het nu wat lastiger. Werken geeft me een goed gevoel. Ik verkoop ook man-

go's. [Margriet] Die zijn heel lekker. Dat mag wel in de nieuwsbrief. [Gerard] Je hebt ook mijn haar geknipt en dat van Daan. [Lydia] Ik wilde leren om mannen te knippen. [Gerard] Als ik geknipt wil worden, ga ik naar jou. Als ik een mondkapje wil, ga ik naar Veronika. Die had daarmee trouwens een flinke productie. [Margriet] Dat was een samenwerking met het Wereldhuis en de gemeente Amsterdam en *Refugees for Amsterdam*. [Susan] Ik ging naar een demonstratie tegen Moria. Daar waren mannen mondkapjes aan het verkopen van haar. [Margriet] En Veronika heeft mij weer geleerd om met de

naaimachine om te gaan tijdens corona.

Gerard, waar ben jij mee bezig geweest?

Mijn grote corona-project was de boekvertaling *Alles is Genade*, een biografie over Dorothy Day, geschreven door Jim Forest. Ik heb er heel hard aan gewerkt samen met mijn zus. Andere mensen zoals Albert hebben geholpen met meelezen. Jij, Gerritjan, deed de voorkant. Het was allemaal veel meer werk dan ik ooit had gedacht. Het was echt niet gelukt zonder corona. [Susan] Je had ook nog een heel distributiecentrum. Je verdeel-

de de donaties en hield zo contacten in leven. [Gerard] Ja kijk, ik ben erg zuinig, ik kan niet tegen voedselverspilling. Dus ik heb veel rondgebracht, inderdaad. We kregen ook ontzettend veel donaties tijdens corona.

Zijn er nog wel feesten gevierd?

[Susan] Verjaardagsfeesten gingen nog steeds door. We hebben de ramadan groot gevierd. En er waren de gebruikelijke 'cleaning parties' [waarin we samen grote schoonmaak houden in het huis - red]. Met Pasen hebben we met de kinderen traditiegetrouw eieren gezocht in de tuin.

De deur gaat open. Willem en Talitha hebben vers bananenbrood met chocola en nootjes meegenomen. De kring schikt wat in, zodat zij er tussen passen. Het lekkers wordt verdeeld en thee wordt bijgeschonken. Frits schuift ook aan.

[Margriet] Eerst hadden we ons Pasen en daarna hadden we het Pasen uit de orthodoxe traditie van Lydia. [Alexandra] Onze kerk was gesloten. Toch hebben we de hele Goede Week hier in huis kunnen vieren. [Talitha] Is het paasconcert al genoemd? Margriet heeft als een diva op het balkon voor de hele buurt gezongen, op de piano begeleid door Willem, drie hele mooie liederen. En de mensen stonden vanaf hun balkons fotootjes te maken.

Was er nog iets te vieren op het gebied van papieren?

Yes, Kirill. Dat hebben we gevierd met een mooi feest in de tuin.

Veronika en Helina, Fatou en Titi komen binnen. Met hun vermoeide koppies komen ze er toch bij zitten. Titi nestelt zich op de schoot van Margriet. Fatou en Titi zijn een week voor de eerste lockdown in huis komen wonen.

Hoe gaat het met de pannenkoeken-traditie?

[Susan] Ja, eh ..., nou dat is misschien drie keer gebeurd ofzo. Had dat gisteren gemoeten? Ja, de laatste zaterdag van de maand bakte ik veganistische pannenkoeken. Het is weer een beetje verwaterd. [Margriet] Nou, ik vind het echt een toptraditie. Je hebt het in Schoorl nog eens gedaan tijdens de huisvakan-

tie. [Talitha] Je moet er wel vroeg voor opstaan. [Susan] Precies! De mensen die dit lezen denken misschien 'fluitje van een cent'. Maar er wonen hier wel een heleboel mensen. Dus da's veel bakken.

[Talitha] Het idee was ook dat we het voor de buurt zouden doen, toch?

Wat was de leukste actie waar je aan mee hebt gedaan?

[Veronika] Ik heb meegedaan aan een flashmob op Facebook. We hebben daarvoor een spandoek gemaakt met 'Papers for all' erop. Alle kinderen hebben geholpen bij het maken. De banner heeft hier aan het balkon gehangen. [Gerard] Ik heb mensen voorbij zien komen die daar een foto van maakten.

[Susan] Gisteren was de internationale dag voor de afschaffing van kernwapens.

Frits heeft een manifestatie georganiseerd bij de poort van vliegbasis Volkel met sprekers, muziek en jonge, fietsende arts-in-opleiding-activisten. Het was een mooie dag met jong en oud. We zijn daar blijven kamperen. Vanochtend hebben we een rondje om de basis gereden om te kijken of we daar volgend jaar weer iets leuks kunnen doen. [Frits] We kunnen misschien op de startbaan gaan zitten bijvoorbeeld.

[Frits] We hebben ook weer veel processen achter de rug voor eerdere acties in Büchel [de plek in Duitsland waar kernwapens liggen - red]. Zo moest Susan voor de rechter verschijnen. De reizen naar Duitsland op-en-neer waren weer goed voor lange en diepe gesprekken. Zo is er vrede gesticht na eerdere botsingen omtrent coronamaatregelen in het huis.

Gaat er nog iemand naar de gevangenis dit jaar?

[Margriet] Dat weten we nog niet. [Masud] Gaat er iemand nog naar de wat...? [Margriet] In 2018 en 2019 zijn we ongevraagd de militaire basis van Büchel in Duitsland op gewandeld om te verstoren wat ze daar doen. De rechtbank oordeelde dat dit niet mocht. Nu moeten we een boete betalen of naar de gevangenis. [Masud] Jullie wonen toch in Nederland? Waarom ga je dan voor acties naar Duitsland? [Margriet] Dat is deels een strategische keuze. In Duits-

land is het verzet groter. Als wij hen bijstaan en het daar lukt om de bommen weg te krijgen, dan zal dat meer Nederlanders hier inspireren om in actie te komen. Het is ook een kwestie van tijd en energie. Het is eenvoudiger om bij een bestaande actie aan te sluiten dan er zelf een helemaal op te zetten

Wat is jullie bijgebleven van de jaarlijkse huisvakantie in Schoorl?

[Helina] Tijdens de vakantie mocht ik nog een beetje later naar bed als anders. [Talitha] Het was koud en regenachtig. Toch zijn we gaan zwemmen. Ik heb Selma fietsen geleerd. [Titi] Ik ben niet in het water gegaan, want het was te koud. [Helina] De bingo was het slechtste ding van de vakantie. Er waren twee mooie knuffels als hoofdprijs. [Titi] Toen die prijzen weg waren, gingen ik, Helina, David en Marie heel hard huilen. [Susan]

Daan gooide zijn bier om, weet ik nog. Selma had bingo en stormde naar voren. Daar botste ze tegen de prijzentafel waardoor alle bingoballetjes op de grond vielen. [Margriet] Twee dagen later hebben Helina en Marie weer een Bingo georganiseerd. Nu zonder prijzen en iedereen deed weer mee. En iedereen was nog net zo enthousiast. Dus volgende keer nemen we geen prijzen meer mee. [Iedereen] ECHT NIET!

Wat moet er verder nog in het huisnieuws?

[Titi] Pia, die nieuwe meisje uit Duitsland! [Helina] Zij komt hier wonen en werken. [Margriet] Ik vind het mooi hoe Willem en Talitha relaties in de buurt leggen en onderhouden. Dat is voor mij echt een voorbeeld. [Gerard] De tuin [achter de Urbanuskerk

in Duivendrecht - red] is een echt magische plek geworden. Door een geslaagde Laudato Si'-dag is ook de parochie meer bewust van de tuin. [Willem] Dat die tuin er is, is nu tijdens corona ook zo'n zegen. Daar kunnen we makkelijk met meer mensen bij elkaar zijn. Relaxed, fietsen neerzetten en dan paaseieren zoeken, een balletje trappen of een feestje vieren.

Met moeite rond ik het interview af. Het gesprek kabbelt nog even door over het komen en gaan van huisgenoten en andere zaken die toch echt in het huisnieuws thuishoren. Zo noemt Naomi Frits 'meneer Fritsefrats' en hebben we appels van buurman Joris gekregen. Uiteindelijk begint Alexandra spontaan nog haar eigen interview over de geschiedenis van het Noëlhuis en over hoe wij daar persoonlijk in terechtkwamen. Ω

Een ander perspectief op

Sinds kort woont Pia bij ons. Ze is de nieuwe vrijwilliger van Aktion Sühnezeichen Friedensdienste (ASF). We vragen haar – koud drie weken in Amsterdam – over haar beweegredenen om dit vrijwilligerswerk te doen.

- door Susan

Pia Pavelić (19) is opgegroeid in het kleine dorpje Ruttershausen in Duitsland waar ongeveer 1500 mensen wonen. Vanuit haar huis, dat ze deelde met haar ouders en jongere broer, keek ze uit op de bossen en reeën die daar wonen. En nu woont ze in een kamertje in Amsterdam in een huis met twintig mensen uit alle streken van de wereld. Hoe is dat zo gekomen?

Lockdown met veel mensen

"Eerder dit jaar deed ik eindexamen op de middelbare school. We hadden al een maand geen klassikale lessen meer gehad en moesten toen op school diverse examens doen. Het was een interessante tijd. Het was heel stil in het schoolgebouw, veel leraren waren oud en bang voor besmetting, maar alles ging goed. Na de examens wilde ik, voor mijn studie zou beginnen, wat tijd voor mezelf nemen. Het lijkt me de perfecte tijd om na te denken over mezelf en om bij te dragen aan de wereld en de landen die geleden hebben onder de Duitse bezet-

ting in de vorige eeuw. ASF klikte bij mij. Ik droomde ervan om verschillende landen te bezoeken. Ik heb echt geluk gehad. Ik zit nu, door corona weliswaar vast in één land, maar wel in een huis met mensen uit allerlei streken en culturen. Veel van mijn vrienden zitten alleen in lockdown, maar ik heb veel mensen om mee te praten hier in huis."

Privileges

Pia komt uit een interessante familie. Haar vader is Kroaat, haar moeder is Duit-

se. Haar Duitse grootouders waren peuters toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Grootvader groeide op in een platgebombardeed Dresden. Grootmoeder moest als tweejarige uit Silezië vluchten, toen dit gebied aan Polen werd toegevoegd. Haar Kroatische grootmoeder is een sterke vrouw die in de jaren zestig zonder man en met twee kleine kinderen naar Duitsland kwam. Ze is nu bijna 80 en gaat nog iedere week naar de sport-school.

"Zelf heb ik altijd een leven vol privileges gehad," zegt Pia, "een mooi huis, goede opvoeding, ik ben wit en heb weinig moeilijkheden gehad. Ik denk dat het goed is om een tijdje samen te wonen met mensen die het moeilijker hebben, zodat ik een ander perspectief op het leven meemaak. Ik hoop snel Nederlands te leren, zodat ik op een dieper niveau kan praten met de mensen hier."

"Na mijn vrijwilligersjaar hoop ik psychologie of geschiedenis te gaan studeren. Ik heb een heel goede geschiedenislerares gehad en daar ben ik nog steeds dankbaar voor. Ze had het niet alleen over droge feiten, maar legde steeds verbanden met de huidige situatie in de wereld. Ik hoop ook meer over de Nederlandse geschiedenis te leren dit jaar."

p het leven ervaren

Frustratie en hoop

"Ik word altijd boos en verdrietig wanneer ik onrechtvaardigheid zie of gebrek aan empathie. Vooral discriminatie maakt me boos, omdat mensen worden uitgesloten vanwege dingen waar ze zelf niets aan kunnen doen, zoals huidskleur of seksuele geaardheid. Ik vind het ook frustrerend als ik niet weet hoe ik daar iets aan kan doen. Wat me hoop geeft is wanneer ik mensen ontmoet die proberen te helpen. Dit huis is daar een goed voorbeeld van. We kunnen allemaal kleine dingen doen om het leven van anderen beter te maken." Ω

ASF organiseert vrijwilligersdiensten in Europa, Israël en de Verenigde Staten. Jonge Duitsers werken sinds 1958 aan verzoening met landen die hebben geleden onder het nationaalsocialisme. Zij begeleiden overlevenden van de Holocaust en voormalige dwangarbeiders, ondersteunen mensen met een handicap en sociaal zwakkeren en zijn betrokken bij organisaties tegen antisemitisme, racisme en rechts-extremisme.

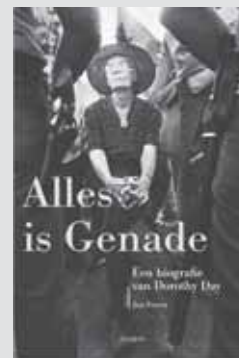
Alles is genade

Op 28 november jl. kwam de Nederlandse vertaling uit van de biografie die Jim Forest schreef over Dorothy Day: *Alles is Genade*.

Toen het Jeannette Noëlhuis in 1988 van start ging, was er bijna niemand in Nederland die Dorothy Day of de Catholic Workerbeweging kende. Maar de laatste jaren lijkt de aandacht voor Dorothy in een stroomversnelling te raken. Paus Franciscus heeft daar mede een rol in gespeeld. In zijn toespraak van 24 september 2015 tot het Amerikaanse Congres noemde hij de naam van Dorothy Day in één adem met die van Abraham Lincoln, Martin Luther King en Thomas Merton.

Dorothy's voorbeeld van gebed, vrijwillige armoede en radicale solidariteit met de armsten overstijgt inmiddels de beweging die ze is begonnen. We vonden het daarom hoog tijd dat er eindelijk een boek over haar beschikbaar zou komen voor het Nederlandse en Vlaamse publiek. Naar onze mening is de biografie van Jim Forest een van de beste. Jim heeft nauw met Dorothy samengewerkt in de jaren zestig en is een boeiende verteller. We zijn in de gelukkige omstandigheid dat Jim en zijn vrouw Nancy goede vrienden zijn van onze gemeenschap. We zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn enthousiaste hulp en medewerking bij de totstandkoming van de vertaling.

U kunt het boek bestellen via internet, maar ook direct bij ons – voor een gereduceerde prijs. Als u in Amsterdam of directe omstreken woont, komt een van ons graag langs fietsen om een exemplaar af te leveren. Voor mensen die verder weg wonen, sturen we het boek op.

De Aarde als icoon

De Amerikaanse schrijver en vredesactivist Jim Forest woont in Alkmaar. Hij is een dierbare vriend van onze gemeenschap. Bij een recent bezoek had hij buttons bij zich met een afbeelding van de aarde. 'Ours to care for' staat erop. Jim legt uit waarom de afbeelding zoveel voor hem betekent.

- door Jim Forest

De afgelopen 51 jaar heb ik geleefd met een bijzondere foto. Terwijl ik dit schrijf, kijk ik ernaar. De foto werd genomen op 16 juli 1969 door een astronaut van de Apollo 11. Toen hij in een kleine vacuüm ruimte afstevende op de maan, staarde hij door een raam van dik glas naar zijn thuisplaneet.

Veertien tralies

Vier dagen later zagen miljoenen mensen live op televisie hoe de missie de maan had bereikt. Zelf had ik geen tv. Met een primitieve koptelefoon luisterde ik naar de landing, vanuit mijn veertien tralies brede cel van een zwaarbewaakte gevangenis in centraal Wisconsin.

Ik was daar meer uit vrije wil dan door pech beland. Ik had deelgenomen aan een protestactie tegen de Vietnamoorlog, en was een van de veertien mensen die militaire oproepkaarten van het gemeentehuis in Milwaukee hadden verbrand. De gevangenis was mijn tijdelijk

thuis geworden. Ik was nog maar in de eerste weken van mijn twee jaar durende straf – uiteindelijk zouden het maar dertien maanden worden, gezien mijn 'goede gedrag.'

Mijn nieuwe adres was het soort grimme gevangenis dat je ziet in klassieke Amerikaanse misdaadfilms uit de jaren

1930 en 40: lagen cellen op elkaar gestapeld, te bereiken via stalen trappenhuisen en smalle loopbruggen, een plek die er zelfs op een kleurenfoto nog zwart-wit uitziet.

Misschien was het zelfs wel spannender om naar de maanlanding te luisteren dan om de gebeurtenis op de televisie te zien. Het voordeel van radio is dat het je terugwerpt op je eigen rijke verbeelding voor alle visuele effecten. Het was fenomenaal om je voor stellen hoe mensen de windstille zee van ruimte overstaken, om vervolgens te landen, te staan – en uiteindelijk te lopen – op de dorre grijze oppervlakte van de maan.

Post van NASA

In de dagen die volgden op de veilige terugkeer van de Apollo 11, kwamen verschillende kranten en tijdschriften mijn kant op. Ik knipte een aantal foto's die door de astronauten tijdens hun reis gemaakt werden uit, en gebruikte ze als boekenleggers. Maar de grootste verrassing moest nog komen.

Niet veel dagen na de terugkeer van de Apollo 11, kreeg ik van een gevangene die in de postkamer werkte een briefje in mijn handen, waarop stond dat ik een pakketje had ontvangen van NASA – het

agentschap dat verantwoordelijk is voor het Amerikaanse ruimtevaartprogramma! Er was alleen een probleem. NASA stond niet op de lijst van mensen met wie ik mocht corresponderen. Ik kreeg twee keuzes: a) de post retour sturen naar de afzender; of b) toestemming verlenen de post te vernietigen.

Ik weigerde beide opties, en stuurde een brief naar de gevangenisdirecteur met de vraag of er een uitzondering op de regels gemaakt kon worden, waardoor ik de post toch kon ontvangen. Ik had geen idee wat er in die envelop zat.

Een dag of twee later was de directeur gewicht. Een verrassend dik pakket werd afgeleverd bij mijn cel. Het logo van NASA was afgedrukt in de linkerbovenhoek. Toen ik de envelop heel voorzichtig openmaakte, trof ik onder een verpakking van wit papier en tussen twee velletjes karton een dik Kodakvel aan. Daarop stond in negatief een foto van de Aarde afgedrukt, gemaakt door een van de astronauten.

De afbeelding was overweldigend. Daar zweefde onze ronde wereld, met alles erop en eraan, op magische wijze in een oneindige donkere afgrond. In het midden lag de blauwe Middellandse Zee,

onderaan de oranje-groene massa van Afrika, en bovenaan een lichtgroene Italië en Spanje. Aan de rechterkant had het oprukkende duister van de nacht India aan het zicht onttrokken, terwijl andere landen verborgen waren onder een sluier van enorme wolkenwervels. Sprakeloos staarde ik naar de grasgroene kleur van de Nijldelta.

Tijdens de rest van mijn verblijf in de gevangenis stond de foto op de kleine tafel, het meubelstuk waarvan iedere gedetineerde er een in zijn cel mocht hebben.

Blauw-witte planeet

Hoe was deze opmerkelijke foto bij mij terechtgekomen? Omdat er geen brief bij zat, kon ik daar alleen naar gissen. Onze rechtszaak had behoorlijk wat aandacht in de pers gekregen, en er was zelfs een aantal artikelen in *The New York Times* aan gewijd. Misschien had ik iets in de rechtszaal gezegd over onze planeet die geen grenzen kent, en had een journalist dat geciteerd. Het zou kunnen dat dit gelezen was door een van de astronauten voordat de Apollo 11 gelanceerd werd, en dat de woorden in zijn geheugen nagalmden tijdens zijn reis naar de maan. Als dat zo was, dan kon ik

hieruit afleiden dat het sturen van deze foto zijn manier was om te zeggen: "Wat jij je voorstelde, dat heb ik gezien."

Als ik gelijk had, en de afzender inderdaad een van de drie astronauten was, dan was de gever dus een medewerker van de United States Air Force. En dat terwijl ik een anti-oorlogsdemonstrant was, opgesloten in een kleine cel in het midden van Amerika. Hoe goed voelde het, te weten dat er een band was tussen ons twee.

Maar wie van de astronauten kon het zijn geweest? Het zou goed kunnen dat het de Apollo 11-astronaut Michael Collins was, gezien de verklaring die deze man schreef: "Ik geloof werkelijk, dat als de politieke leiders van deze wereld hun planeet konden zien op een afstand van 100.000 mijl, hun denkbepalende fundamenteel zouden veranderen. Die zogenaamd allesbepalende grenzen zouden onzichtbaar zijn, onze luidruchtige argumenten zouden zijn verstomd. Die kleine aardbol zou blijven draaien, en op serene wijze onze indelingen negeren. Ze toont ons een eensgezind geheel, dat schreeuwt om een eensgezind begrip, om een gelijkwaardige behandeling. De Aarde moet worden zoals ze zich toont: blauw en wit, niet kapitalistisch of com-

planeet aan ons gegeven om te delen en te koesteren, lief te hebben en te beschermen; een fragiel thuis in een uitdijend universum dat al ons meten en kennen te boven gaat.

In welk land we ook wonen, ons nationaal adres is slechts een huisnummer aan een en dezelfde straat. We leven allemaal op deze wonderbaarlijke stip van blauw, wit, groen en oranje, omgeven met het dunne laagje lucht dat het leven mogelijk maakt. Ons thuis.

De apostel Paulus schreef dat wij als christenen geen Joden of Grieken zijn. Deze tekst vraagt om uitbreiding. We zijn ook niet Amerikaans of Russisch, Indiaas of Oekraïens, Koreaans of Saudisch, Nederlands of Duits, zwart of wit. We zijn één mensheid voor wie Christus, in de grootsheid van Gods genade, vlees werd, leefde, stierf en opstond uit de dood. Hij droeg ons op God en naaste lief te hebben. Ja, zelfs die naaste voor wie we bang zijn.

Ik heb een klein voorstel: draag zo'n foto van de Aarde met je mee. Zet er een op je telefoon. Draag haar als button. Maak een afdruk van de foto, laat haar lamineren, en zet haar neer op een plek vanaf waar ze je zo nu en dan tot stilstand brengt. Laat haar een plek van gebed zijn. Ω

munistisch; blauw en wit, niet rijk of arm; blauw en wit, niet jaloers of benijd. [*Carrying the Fire: An Astronaut's Journeys*, Farar, Straus and Giroux, 1974]

Een fragiel thuis

Terwijl de weken en maanden verstre-

ken, begon deze meeslepende foto zich steeds meer te openbaren als icoon, als afbeelding van het heilige. In haar diepe verstilling, werd de foto een richtpunt van gebed, een object van contemplatie – deze planeet zonder grenzen, waarvan alle bewoners door God geliefd zijn; een

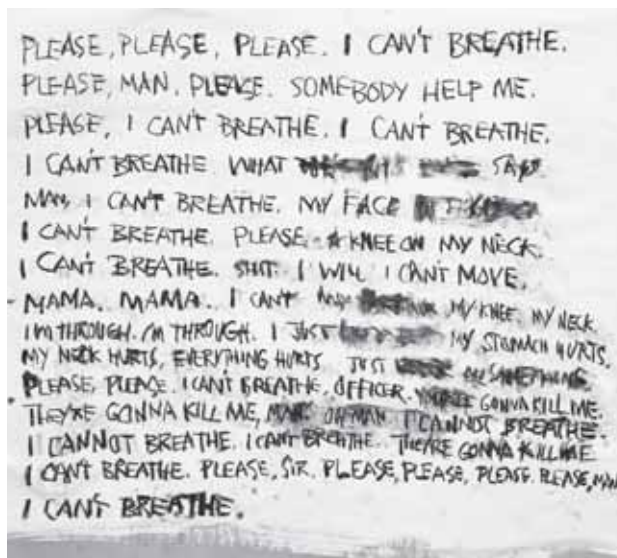
Black Lives Matter in de Bijlmer

- door Susan

Op 10 juni was er een Black Lives Matter-demonstratie in de Bijlmer naar aanleiding van de dood van George Floyd, een zwarte Noord-Amerikaan die stierf doordat de politie een knie op zijn nek zette. Kerngroepsleden en gasten van het Noëlhuis deden mee.

Samen met Daan maakte ik een spandoek waarop de laatste woorden van George Floyd kwamen te staan. Het greep me aan om die woorden langzaam, letter voor letter, op het doek te schrijven. Wat een angst, en wat bleef de man beleefd! Verstikkend voelde het, terwijl de len-tezon scheen en er grapjes werden gemaakt in de keuken.

We gingen met een kleine groep naar het Nelson Mandelapark, waar de demonstratie werd gehouden. Ik ontmoette er een groepje vrienden die uit de stad hierheen waren gefietst. We zagen burens, bekenden, oud-huisgenoten en heel veel andere Bijlmerbe-

woners. De toespraken waren indrukwekkend. Vooral de spreekster die ons vroeg de vuist in de lucht te steken en te houden tot het einde van haar speech. "Houd vol!" riep ze, "het wordt steeds zwaarder en onze strijd tegen racisme waarschijnlijk ook. Maar houd vol! Het wordt beter!"

Voor mij is het helemaal niet zwaar. Ja soms, als iemand zich racistisch uitlaat en ik niet goed durf om er iets van te zeggen. Maar meestal raakt racisme mij niet. Ik ben wit in een overwegend witte maatschappij, met een

Nederlandse naam in een Nederlandstalig land, met een paspoort zelfs.

Zwaar is het voor de kleine Titi van vijf, die zichzelf niet mooi vindt, omdat ze zwart is en helemaal niet op Elsa lijkt. Of voor haar moeder, die al een half jaar bij ons woont maar bijna het huis niet uit durft. En de jongen van een jaar of tien, die ik jaren geleden eens uitnodigde om mee te gaan kijken naar een openluchtfilm en die dacht dat hij dat niet mocht, omdat hij Marokkaans was en

dat Nederlanders hem maar lastig vonden. Ik kan wel huilen om zulke verhalen, maar zwaar is het niet voor mij.

Na de demonstratie gingen we naar huis, blij dat we hadden meegedaan aan de grootste demonstratie in de Bijlmer ooit. Met nieuwe inspiratie en hoop. En toch, nog steeds, bijna dagelijks, betrap ik mezelf erop dat ook ik racist ben. En dat ik eraan moet blijven werken, me bewust moet blijven van mijn eigen vooroordelen. Dat we vol moeten houden. Ω

Massavernietigingswapens zijn

De verwoesting van de schepping door klimaatverandering baart ons grote zorgen. Maar de militarisering van de wereld en de impact van kernwapens staan hier niet los van. De dreiging van een algehele vernietiging en nucleaire winter door kernwapens is niet verdwenen.

- door Margriet

In 2016 werden wij uitgenodigd om samen met Amerikaanse Catholic Workers mee te doen met acties van de Duitse vredesbeweging bij de luchtmachtbasis Büchel. Net als op de vliegbasis Volkel in Brabant liggen daar Amerikaanse kernbommen. Die moeten door Duitse jachtbommenwerpers op doelen in en rond Europa afgeworpen worden. En net als in Nederland, dreigen er ook daar in/vanaf 2022 nieuwe kernbommen te komen. Als wij onze krachten bundelen en Duitsland afziet van nieuwe kernwapens, dan zou Nederland kunnen volgen, is de gedachte. En samenwerken kan energie en inspiratie geven.

Bread not bombs

Zo deden we in 2017 voor het eerst mee aan het internationale actiekamp bij de vliegbasis Büchel. Op een zondagochtend hielden we een viering waarbij brood en wijn gezegend en gedeeld werden. Daarna wandelden we naar de hoofd-

poort om de broden te delen met de soldaten en symbolisch onder de bommenwerpers te hangen: *bread not bombs*. De basis leek hermetisch gesloten, maar tot onze grote verbazing en vreugde bleek een deur in de zware stalen toegangsluis open te klikken. Zo stroomden wij al zingend de basis op, deelden brood met de soldaten en hingen brood onder enkele oudere straaljagers in de buurt van de poort. Het was misschien een blamage voor de NAVO dat wij zo maar zingend op klaarlichte dag een nucleaire basis konden betreden. Wij werden er niet voor vervolgd. Maar in 2018 en 2019 kwamen we terug en betraden de basis nogmaals. Dit keer werden we wel vervolgd en in 2019 kwamen Susan, Frits en ik voor de rechter. Ik getuigde daar o.a. met de volgende woorden*:

De laatste jaren groeit bij mij de overtuiging dat al het leven op aarde verbonden is. Niet alleen vormen alle mensen één grote menselijke familie, we zijn op dezelfde intieme manier met de natuur verbonden. Al kan de levende wereld goed zonder mensen, andersom

kan dat zeker niet. (...) De verbondenheid komt volgens mij voort uit het feit dat we allemaal dezelfde Schepper hebben. Die vanuit een oneindige liefde creëert en geniet van schoonheid en vreugde. (...) Hieruit komt ook voort dat alleen liefde ons vooruit kan helpen. Liefde geeft ruimte. Liefde viert diversiteit. En daaruit volgt dat geen enkel mens het recht heeft een ander mens, zijn zus of broer, te doden, of daarmee te dreigen, wie deze mens ook moge zijn.

En het plannen van het doden van mensen, dat is exact wat er op vliegbasis Büchel gebeurt. Dat is waarom ik daar probeerde de normale gang van zaken te verstoren en er de aandacht op te vestigen. De productie, voorbereiding, dreiging of het gebruik van nucleaire wapens druist op alle mogelijke manieren in tegen de liefdeskracht van waaruit en waarvoor we geschapen zijn als mens. (...) De dreiging die genoemd wordt als belangrijkste reden om nucleaire wapens te hebben, zaait angst en wantrouwen en bouwt muren tussen mensen. Het vormt een grote belemmering om zonder geweld of dreiging van geweld conflicten op te lossen. Het zet constante druk op internationale betrekkingen. (...) De oceanen van geld die geïnvesteerd zijn en worden in het ontwikkelen, maken en onderhouden van kernwapens, wordt afgenomen van zaken die ons als mens ten goede komen. Hoeveel mak-

te groot voor ons mensen

Margriet en Susan Crane op de basis

kelijker zou de weg naar duurzame, geweldloze vrede eruitzien als we al deze middelen zouden inzetten voor diplomatie, het cultiveren van verbinding en vrede, onderwijs in geweldloze communicatie en een eerlijkere verdeling van het goede dat we van deze aarde krijgen?

Deze massavernietigingswapens zijn te groot voor ons mensen.

Ze passen ons niet.

We kunnen de desastreuze gevolgen niet overzien.

Niemand van ons, ook wereldleiders die er op het moment de macht over hebben, niet.

Ze zijn onmenselijk, onhanteerbaar, immoreel en illegaal, volgens menselijk en goddelijk recht. (...) Ik ben gewoon een mens, en ik heb niet veel macht. Maar ik geloof dat mijn handelen en het handelen van elk mens grote effecten kan hebben. Ook daarom heb ik de vliegbasis Büchel betreden. In de hoop de aandacht te vestigen op het lijden dat daar wordt voorbereid. En ik kan niet stil blijven, zolang ik het geloof heb dat het anders kan.

Daarom ging ik vliegbasis Büchel op, en daarom heb ik u gevraagd naar mij te luisteren vandaag. Omdat ik hoop heb dat we het als mensen anders kunnen doen. Dat een wereld zonder kernwapens en zonder geweld mogelijk is.

‘Nederlanders in een Duitse gevangenis?!’

Susan, Frits en ik werden ieder tot dertig *Tagessätze* veroordeeld. Een *Tagessatz* is een boete die bestaat uit een dag hechtenis of het betalen van een boete die gelijk staat aan het bedrag dat de rechtbank inschat dat je per dag vrij te besteden hebt. Je kan dus vrijgekocht worden of gaan zitten. Op het moment van schrijven liggen er nog twee processen in het verschiet tegen Susan en mij, waarbij het Openbaar Ministerie nog eens honderd en dertig *Tagessätze* eist.

Wij hopen het debat rond de (on)wenselijkheid van nieuwe kernwapens verder aan te wakkeren door de gevangenis in te gaan. De oude bommen zijn in de jaren zestig van de vorige eeuw in het geheim en zonder instemming van de bevolking en parlement gekomen. Wilen wij echt in/vanaf 2022 een nieuwe generatie kernwapens? Zou een geïn-

formeerde bevolking het parlement en de Bundestag kunnen inspireren om daar een stokje voor te steken?

We vonden dat we ook in Nederland actief moesten worden om dit debat aan te helpen slingeren. Met anderen organiseerden we op 6 augustus 2020 een herdenking van het bombardement op Hiroshima 75 jaar geleden. Na afloop rees het idee om in de vredesweek 'iets' te doen bij de vliegbasis Volkel. Dat groeide uit tot een manifestatie bij de hoofdepoort met Pax, Duitse en Nederlandse

Artsen tegen Kernwapens, de Raad van Kerken in Nederland, Greenpeace, Advocaten voor Vrede, een lokaal raadslid en parlementariër Sadet Karabulut. We sloten af met drie studenten verkleed als Merkel en Rutte, die de bom aan Trump teruggaven.

Workers vrijkopen

We overwegen om komende zomer weer mee te doen in Büchel. Het zou kunnen dat we dan de gevangenis in gaan. We hopen dat we individueel en als gemeenschap die gevangenschap kunnen dragen. Maar het zou fijn zijn als we (deels) vrij gekocht kunnen worden als het te zwaar blijkt of familie/gemeenschap ons nodig hebben. Misschien wilt u in dat geval een of meer *Tagessätze* voor ons dragen door ons vrij te kopen?

U kunt het ons per mail of post laten weten. Mocht het nodig zijn, dan nemen we contact op. Al voor vijf euro kunt u Susan een dag vrijkopen. Frits is wat duurder. Ik zit er tussenin. Dat komt omdat de rechter onze financiële draagkracht verschillend inschat. Het lijkt ons mooi als de gevangenis merkt dat er door vele betrokken mensen een *Tagessatz* wordt gestort om (een van) ons (deels) vrij te kopen.

Vindt u het juist goed dat we voor vrede vastzitten en wilt u dát ondersteunen,

maak dan geld over op de huisrekening NL10 TRIO 0379 2032 19, o.v.v. "Voor een kernwapenvrije wereld". Dit geld gebruiken we dan voor telefoonkaarten, postzegels, fruit, reis- en gerechtskosten. Mocht er geld overblijven, dan delen we dit met onze mede-vredesactivisten van Büchel die een kleiner netwerk hebben dan wij.

Het zou ook fijn zijn als er lezers zijn die hun leven een tijdje vanuit het Noëlhuis willen leven als wij vastzitten. Heb je hier belangstelling voor, laat het weten!

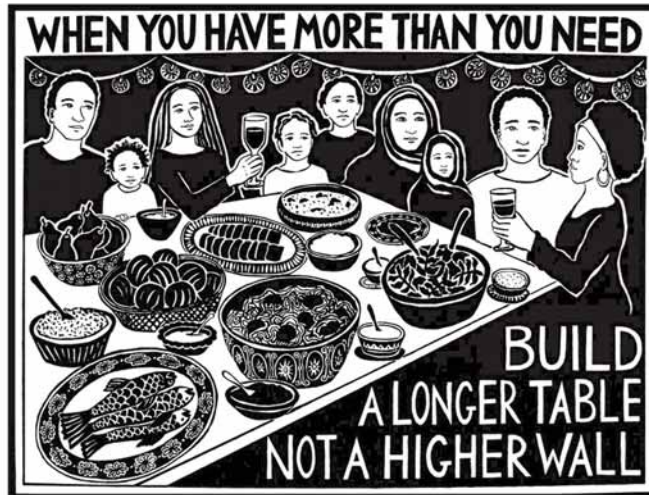
Tot slot hopen we dat sommige (vele!) van onze lezers mee willen helpen om het debat rond de (on)wenselijkheid van nieuwe kernwapens te stimuleren door deel te nemen aan een Aswoensdagviering bij het ministerie van oorlog (zie de achterpagina). Doet u mee? Ω

De complete pleidooien van Margriet, Susan en Frits voor de Duitse rechtbank zijn te vinden op <https://wp.me/p3QrZp-nW> (Margriet), <https://wp.me/p3QrZp-nZ> (Susan), <https://wp.me/p3QrZp-o1> (Frits)

The best ramadan ever!

- door Gerard

Het leek wel alsof we tijdens de lockdown meer voedseldonaties kregen dan ooit tevoren. Geregeld stond een kleine berg bananendozen vol groenten en brood opgestapeld in de keuken en hal bij de voordeur. En dat terwijl het in huis een stuk rustiger was dan normaal. Wat te doen met al dat voedsel?

De oplossing lag voor de hand. In een verlaten parkeergarage bij metro Kraaiennest zat sinds november weer een groep van *We Are Here*; zo'n vijftig migranten zonder papieren uit verschillende Afrikaanse landen leefden in tentjes op de bovenste etage in erbarmelijke omstandigheden. De eerste keer dat ik met mijn fiets volgeladen met tassen en dozen langs kwam, schrok ik. De ingang was donker, somber en vuil, en om het te slopen gebouw heen stonden al hekken. Gelukkig vergezelde Kanye me, onze huisgenoot die zelf een tijdlang in deze 'Vlucht-garage' had geleefd en de mensen kende.

Vanaf dat moment maakte ik twee keer per week een ritje op de fiets naar de garage. Veronika, een andere huisgenote, kende ook enkelen van de mensen in de Vluchtgarage via haar vrijwilligerswerk bij het Wereldhuis. Aan het begin van de ramadan besloot zij twee keer per week te gaan koken voor de groep. Zelf vastte ze ook. Desondanks begon ze al vroeg in de middag met de bereiding van de maaltijden om alles op tijd klaar te hebben voor de iftarmaaltijd van de moslims in de groep. Veronika is een heel goede kok. Haar maaltijden werden dan ook met veel dank aanvaard. Toen de groep middenin de ramadan

het gebouw uit moest, bleef Veronika contact houden met enkelen die tijdelijk in een hostel bij metrostation Bullewijk terecht konden. Ze bleef voor hen koken. Nadien hoorde ze van sommigen dat het belangrijkste niet eens het voedsel was. "Dat je aan ons blijft denken, daar gaat het om!", zei een van de mannen haar.

Veronika was zelf ook diep geraakt door de ervaring. Ze vertelde ons dat het voor haar een indrukwekkende manier was om gehoor te geven aan de opdracht om speciaal tijdens de ramadan barmhartigheid te betonen aan minderbedeelden. En dat ze dit samen met christenen kon doen, gaf het een speciale dimensie. Ook de feestelijke iftarmaaltijden die we dit jaar elke vrijdagavond samen vierden in huis droegen bij aan deze saamhorigheid. "Al die angst en dat wantrouwen tussen religies, dat hoeft helemaal niet. Ik voel hier in huis hoe we voor hetzelfde staan. *This was the best ramadan ever for me!*" Ω

“Ik wil iemand worden in r

Soms wonen vluchtelingen niet in ons huis, maar worden ze stilletjes toch onderdeel ‘van de familie’. Via onze huisgenote Veronika leerden we Keba kennen, een vriendelijke, jonge man uit Senegal. Iedereen ziet hem graag komen. Frits interviewde hem.

- door Frits

Ik ben Lamne Keba Sonko uit Senegal. Wij zijn vissers. Op je twaalfde begin je het vak te leren. Wij gaan in houten boten de oceaan op en werpen de netten uit. De kapitein en de onderkapitein blijven in de boot. De anderen springen in het water en maken twintig minuten lang flink wat reuring om de vissen naar het net te jagen. Je moet geen wondje hebben, want anders komt er misschien een haai en moet iedereen de boot weer in. Daarna sluiten de twee boten samen het net en halen de vis binnen. We vissen ook met lijnen en lokaas op de grotere vissen die wat dieper zwemmen. Zo kon ik tussen de een en vijf euro per dag verdienen en aan het huishouden van mijn familie bijdragen en mijn studie elektrotechniek bekostigen.

De zee is leeg

Het vissen was mijn grote liefde: de oceaan op, leren navigeren, netten boeten. Maar de regering heeft de visrechten aan

buitenlanders verkocht. Die vissen met grote schepen. De Chinezen gebruiken zelfs bommen die alle vissen doden. Nu is de zee leeg. Wij hebben gedemonstreerd, maar we hebben verloren. Bij een van de demonstraties werd ik zo hard geslagen dat ik twee weken in het ziekenhuis lag.

Ik moest mijn opleiding stopzetten omdat ik geen geld meer had. Ik ben naar de stad gegaan om als dagloner werk te zoeken. Na verloop van tijd besloot ik om mijn heil elders te zoeken. Ik heb in Duitsland asiel gevraagd. Maar ik ben er niet gebleven. Want Nederland resoneerde sinds mijn jeugd in mijn hart. Ik was fan van het Nederlands elftal met Kluyvert, van Nistelrooij en Huntelaar. Van mijn eerste, zelfverdiende geld kocht ik als jongetje een shirt van Clarence Seedorf.

Operatie

In het AZC in Sneek voelde ik me enorm beroerd worden. Niemand zorgde voor mij. Maar Veronika, die nu met haar dochtertje in het Noëlhuis woont, zag dat ik

er slecht aan toe was. Ze kookte voor mij. Zij heeft mij naar het ziekenhuis gebracht en ze kwam me daar bezoeken. Ook belde ze mijn familie. Mijn nieren bleken tijdens die laatste demonstratie stukgeslagen. Ik dacht niet meer aan mijn asielzaak. Tot de dokter vroeg hoe het zat met mijn asiel. Veronika bracht alle post, ook van de IND en mijn advocaat. De dokter zag dat ik uitgeprocedeerd was.

Een week voordat ik geopereerd zou worden, bracht Veronika een brief mee waarin stond dat ik mij de volgende dag bij de administratie van het AZC moest melden. Daar bleek de politie op mij te wachten en ik werd meegenomen naar Kamp Zeist. Normaal had ik daar weken of langer gevangen gezeten tot mijn uitzetting naar Duitsland. Maar de dokter schreef een brief dat ik met spoed naar Duitsland moest worden uitgezet om dan maar daar geopereerd te worden.

Twee marechaussees vlogen mij naar München. De Duitsers stonden klaar om mij weer op te sluiten en naar Senegal uit te zetten. Maar toen ze de brief van de dokter en de documentatie van het ziekenhuis zagen, veranderden ze van mening. Ze stuurden me door naar het ziekenhuis. Gelukkig slaagde de operatie.

mijn land"

Ik verdien nu ongeveer 450 euro per maand. Ik huur bij mensen per maand 's nachts een matras. Overdag mag ik daar niet zijn. Mijn operatie in Duitsland was erg duur en ik hoefde niet te betalen. Het heeft mijn leven gered. Daarom stuur ik nu elke maand geld naar een Caritas in mijn regio waarvan ik weet dat ze arme mensen helpen. Want ik weet dat er daar ook mensen zijn die de medicijnen of de behandeling niet kunnen

betalen. Dat ga ik mijn leven lang volhouden. Zo kan ik anoniem helpen.

Weer in balans

Op plekken als het Noëlhuis en het Wereldhuis zijn er mensen die je raad geven, die zelfs in een stad die heel duur is een plek voor je regelen om te slapen, die je eten geven, en het allerbelangrijkst: die je helpen om je hersens weer in balans te krijgen.

Ik kwam eerst in de winteropvang. Toen die dicht ging, vond een vriend het plekje waar ik nu slaap. Ik werk in de elektronica, verhuizen, klusjes, tuinieren, allerlei werk. Als ik honger heb, kom ik mee-eten in het Noëlhuis. Ik was er mijn kleren. En ik wacht tot mijn Dublinclaim met Duitsland is verlopen. Ik woon niet in het Noëlhuis, maar ben er vaak. Ik doe ook veel vrijwilligerswerk om de tijd goed te gebruiken: bijvoorbeeld helpen in de tuin en koken in het Wereldhuis voor de vluchtelingen die daar komen eten.

Mijn gezondheid is nu het belangrijkste. Papieren, dat komt pas erna. Hoewel het wel heel belangrijk is om papieren te krijgen. Als ik papieren krijg ... ik durf er bijna niet aan te denken. Ik wil weer de zee op, daar ligt mijn hart. Of in de elektronica werken zoals nu. Of boer worden en die kennis meenemen naar Senegal, want de zee is leeg. Vroeg of laat wil ik iemand worden in mijn land. Ik wil dat de vissers daar weer kunnen vissen en niet naar Europa hoeven uit te wijken. Eerst wil ik met een dokter hier praten. De gezondheidszorg is daar niet zo goed. Kan ik daar leven met mijn nieren? Toekomstdromen. Voor nu ben ik dankbaar dat ik leef en dat jullie er zijn. Ω

De avonturen van Dorothy

Update van de nieuwe Dorothy gemeenschap in Amstelveen

- door Matthias Teeuwen

Toen Dorothy wakker werd na haar avontuur in het land Oz, lukte het haar niet om haar oom Henry en tante Em ervan te overtuigen dat haar avonturen echt waren. Droom en werkelijkheid liepen door elkaar heen. Ook nu wij bezig zijn met de droom van de Dorothy gemeenschap werkelijkheid te maken, merken wij dat sommige dingen dromerig blijven, terwijl andere dingen wel heel snel harde werkelijkheid worden.

Activering en ontmoeting

In juni kregen we te horen dat de Protestantse Diaconie van Amsterdam het land gekocht heeft waar wij onze leefgemeenschap gaan oprichten. Het gaat om een groot terrein in de Bovenkerkerpolder onder Amstelveen. Er zijn twee kavels: een grote boerderij en een woonhuis, met daaromheen weilanden en natuurgebied met onder andere weidevogels. Op de boerderij komen enkele projecten van de diaconie: een biologische boerderij, ateliers voor kunstenaars en ambachtslieden, een gaarkeuken, een houtwerkplaats, natuurbeheer en -educatie. Het moet een activerings-

plek worden voor kwetsbare mensen uit de samenleving en een ontmoetingsplek voor ongedocumenteerde vluchtelingen, kunstenaars, idealistische boeren, natuurliefhebbers en anderen.

Rainbowland

Naast deze mooie dromen van de diaconie gaan wij onze droom verwezenlijken. Op 1 augustus zagen we elkaar weer voor het eerst sinds februari. We besloten om op de locatie van onze toekomstige woning af te spreken voor een vegetarische barbecue, onder de walnotenbomen in de 'Peace Grove', achtergelaten door de kunstenaars die er anti-krak hebben gewoond. Het huisje waar we even mochten bivakkeren heette Rainbowland, er stond een boom in de woonkamer en 'Goodbye Rainbowland' in regenboogkleuren op de muren. Terwijl de zon langzaam achter het polderlandschap wegzakte en de lucht goudgeel en oranje kleurde, droomden we hardop over de toekomst van de Dorothy gemeenschap in de polder.

Barn raising

Er stond echter nog veel te gebeuren. Het huis waar wij ooit in zullen trekken staat

er nog niet. Op de plek staat nu een oude boerderij uit de jaren veertig, het is door de fundering heen gezakt en niet meer bewoonbaar. De harde werkelijkheid is dat het zeker nog twee of drie jaar gaat duren voor het nieuwe huis er staat en het erf er enigszins presentabel uitziet. Om toch te kunnen beginnen gaan zowel wij als Marten, onze boerenbuurman van de diaconie, alvast in tijdelijke woningen op de locatie wonen. Onze tijdelijke woning kwam uit Oss. Nadat we eerst twee weken op het erf hebben gewerkt om het vrij te maken van wildgroei, reisden we halverwege augustus naar Oss om het huisje op te halen. Het is een houten woning met oranjebruine muren en een puntdak. We hebben geholpen om het uit elkaar te halen en op transport te zetten richting Amstelveen. Om op de kavel terecht te komen, moest het eerst in delen over de hoge bomen door de lucht getakeld worden met een gigantische kraan. Terwijl ons huisje langzaam uit de lucht neerdaalde, propten we snel isolatiemateriaal tussen de verschillende onderdelen.

Toen we het dak erop aan het bouwen waren, merkte Marten op dat het hem

othy

Vlnr: Sofie Jansen, Matthias Teeuwen, Mieke van Opheusden, Anna en Hermen van Veelen—Blomgren en Naomi

deed denken aan 'barn raising ceremonies' uit de VS. Dat waren momenten waarop een heel dorp samenkwam om een vee-schuur op te tuigen. Dat ging gepaard met lekker eten en muziek. Net als toen was het nu ook een gezellige boel met veel mensen die kwamen helpen, een lekker zonnetje, muziek en eten.

'Opdromen'

Het erf stond er tien jaar leeg en verval-

len bij. Nu wij er weer wat leven komen brengen, komen er allerlei mensen langs om een praatje te maken. Onder andere een historicus die een geschiedenis aan het schrijven is over de Bovenkerkerpolder, die dit jaar 250 jaar bestaat. Ook kwam de postbode, die een sjamaan blijkt te zijn en een muziekinstrument bezit waarmee hij een marter die onder de brug woont, uit zijn holletje kan krijgen. Deze marter is in gesprekken reeds

een aantal keer verward met Marten, de boer die naast ons woont.

Jammer genoeg ontdekten we al gauw dat het dak van ons huisje lek is en de harde werkelijkheid naar binnen druppelt. Hier moesten we wat aan doen. In een moedige poging om gaatjes te dichten in de dakplaten kwam Sofie vast te zitten op het dak, terwijl er een grote regenwolk op haar afkwam en wij lekker binnen zaten te lunchen. Vol goede moed en zonder enige expertise pakten we problemen als deze aan wanneer ze zich presenteren en leren zo elke dag iets nieuws. Zo staan wij nu als leefgemeenschap in oprichting: moedig 'opdromend' tegen gaatjes in het dak, kieren in de muur, losse tegels in de badkamer en piepende keukenapparatuur. Langzaam maar zeker geven we zo gestalte aan onze visie. In het nieuwe jaar hopen we onze energie te kunnen steken in een aantal pilotprojecten voor mensen uit de buurt, zoals een moestuin, een gebedsruimte en een sociale fietsenwerkplaats met meewerkdaagjes. Onze hoop is dat Dorothy over twee of drie jaar uit het wonderlijke huisje uit Oss stapt en een mooie, levendige en gastvrije leefgemeenschap in stapt. Ω

“Hoe geweldig je kan

Voor mij is Maya Angelou een groot voorbeeld van moed, doorzettingsvermogen en vertrouwen in eigen kracht. Ondanks de enorme tegenslagen in haar vroege jeugd, gaf ze nooit op. Ze inspireerde veel Afro-Amerikanen en anderen over de hele wereld.

- door Maria

Maya Angelou werd geboren als Marguerite Annie Johnson op 4 april 1928 in St. Louis, Missouri. Haar oudere broer gaf haar de bijnaam Maya omdat hij haar naam niet kon uitspreken. Haar ouders scheidden van elkaar toen Maya 3 jaar oud was. Zij stuurden Maya en haar broer in hun eentje met de trein naar hun oma in Stamps, Arkansas – een reis van ca. 770 km. In de volgende jaren reisden de twee regelmatig heen en weer tussen Stamps en St. Louis.

Trauma's

Toen Maya 7 jaar oud was, keerde ze terug naar haar moeder. Hier werd Maya seksueel misbruikt door haar moeders vriend. Getraumatiseerd door deze gebeurtenissen stopte Maya met praten. Ze had de naam van de dader gefluisterd toen ze in bed lag; de volgende dag werd hij doodgeschot in een steeg gevonden. Ze keerde terug naar Arkansas en bleef vijf jaar meer of minder 'stom', want zo

zei ze zelf: “Mijn stem had een ongelooflijke kracht”. In haar kinderlijke fantasie dacht ze dat ze door haar stem iemand kon doden. De tijd waarin ze niet sprak, gebruikte ze om de wereld om haar heen te observeren en veel te lezen, wat haar later goed van pas kwam.

Bovendien leed Maya ook onder de racistische vooroordelen en discriminatie in Arkansas.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog verhuisde ze naar San Francisco in Californië. Ze won een studiebeurs om dans en toneel te studeren. Ze studeerde niet aan een stuk door en zocht werk. Ze werd de eerste zwarte vrouw die conductrice werd op de kabeltram. Maar ze bleef dit niet lang. Ze nam haar studie weer op en studeerde af toen ze 17 jaar oud was. Drie weken later werd haar enige zoon geboren. Ze werkte een tijdlang als prostituee, was zelfs even hoerenmadam, experimenteer-

de met drugs, werkte in een nachtclub als serveerster en danste in een stripclub.

Afrikaanse renaissance

Ironisch genoeg is het werk als stripdanseres de oorsprong van haar verdere carrière geworden, want ze werd daar door een theatergroep ontdekt. Ze kreeg midden jaren vijftig een rol in het stuk *Porgy and Bess* bij een gezelschap, dat op tournee ook Europa aandeed. Rond die tijd veranderde ze haar naam Marguerite Johnson in Maya Angelou, wat beter paste bij haar theaterleven. Ze werkte ook nog een tijd in een theater in New York, maar stopte daarmee omdat ze zich wilde concentreren op haar schrijverschap. Rond diezelfde tijd zette ze zich ook in voor gelijkberechtiging van de Afro-Amerikaanse gemeenschap en functioneerde ze in het noorden als coördinator voor de zuidelijke leiderschapsconferentie die werd geleid door Martin Luther King jr.

In 1961 verhuisde ze naar Cairo, waar ze voor de krant *The Arab Observer* werkte. Daarna vertrok ze naar Ghana, waar ze les gaf in muziek en dans en als redacteur werkte voor *The African Review*. Haar schrijverschap en persoonlijke ontwikkeling bloeiden op door de 'Afrikaanse culturele

zijn"

wedergeboorte' die op dat moment plaatsvond.

In 1964 verhuisde Maya terug naar de V.S. om Malcolm X te helpen de organisatie voor Afrikaans-Amerikaanse Eenheid op

te bouwen. Helaas stierf de organisatie bij het overlijden van Malcolm X.

Awards

Maya Angelou droeg altijd Afrikaanse kleding en noemde zichzelf een zwarte vrouw,

ook al sprak men destijds van 'gekleurde persoon'. Ze deinsde nergens voor terug en bleef zichzelf trouw, wat anderen ook van haar zeiden. Ze bleef zich haar leven lang inzetten tegen vooroordelen en racisme.

In 1970 publiceerde ze haar autobiografie *I know why caged birds sing*, waarvoor ze de National Book Award ontving. Deze werd ook verfilmd. In Nederland verscheen het boek met als titel: *Ik weet waarom gekooide vogels zingen*. Daarna volgden nog vijf boeken en diverse poëziebundels. Enkele jaren later werd ze genomineerd voor de Pulitzerprijs. Bij de inhuldiging van president Clinton las ze een gedicht voor, dat speciaal voor dit doel geschreven was.

Maya Angelou werd 1981 aangesteld als professor van Amerikaanse studies aan de Wake Forest University in Winston-Salem. Ze stierf op 28 mei 2014 op 86-jarige leeftijd.

Een uitspraak van Maya Angelou hangt al jaren aan de koelkastdeur van het Jeannette Noëlhuis: "Als je altijd probeert normaal te zijn, zul je nooit weten hoe geweldig je kunt zijn." Ω

"Ik heb geleerd dat mensen vergeten wat je hebt gezegd, mensen zullen vergeten wat je hebt gedaan. Maar mensen zullen nooit vergeten hoe je hen deed voelen."

Rolkoffers in de Dantestraat

Tot voor kort werd de Bijlmermeer door velen beschouwd als een ‘no go-zone’. Maar onze wijk is in een rap tempo aan het veranderen. Moeten we ons zorgen maken dat de Bijlmer ‘verhipt’?

- door Gerard

Het Jeannette Noëlhuis is eigenlijk noodgedwongen in de Bijlmermeer beland. Er was eind jaren tachtig een enorme leegstand. Toen we in die periode iets zochten in Amsterdam, konden we al na een maand terecht in een grote flatwoning in een van de bekende honingraatflats. Ik was aanvankelijk een beetje huiverig voor onze nieuwe buurt. Maar ik viel al snel voor de kleurrijke charme: de exotische winkeltjes, de geuren en klanken en swingende sfeer zodra het maar een beetje mooi weer werd. De buurt was een ideale plek om een gemeenschap te beginnen met huisgenoten uit alle mogelijke culturen. We gingen gewoon op in de multiculturele massa.

Stadsvernieuwing

De Bijlmermeer had ook haar schaduwkanten: armoede, drugsproblematiek, vandalisme en onveiligheid. We hebben die heftige kanten van onze buurt van nabij meegemaakt. De beslissing van de gemeente Amsterdam aan het begin van

de jaren negentig om de wijk grondig te renoveren is daarom begrijpelijk. Er was een te grote concentratie van arme huishoudens. Een betere mix van verschillende sociale klassen komt de leefbaarheid ten goede. Het betekende wel dat we twee keer moesten verhuizen, omdat de flat waarin we woonden moest worden afgebroken. Uiteindelijk kwamen we in 2005 terecht op de huidige locatie in de Dantestraat, in de meest noordelijke hoek van de Bijlmer.

Door de financiële crisis van 2008 stagneerden de ontwikkelingen op de Amsterdamse woningmarkt enkele jaren. Maar vanaf ongeveer 2010 begon zich een transformatie te voltrekken – ook in onze wijk – waar we soms met open mond naar keken. Uit een lange lijst voorbeelden, noem ik enkele uit de nabije omgeving van ons huis:

- Het sombere kantorenpark bij station Diemen Zuid (een paar honderd meter oostelijk van ons huis) is sinds 2014 een studentencampus, met een ‘grand café’, restaurantjes, kleine supermarkt en enkele andere voorzieningen waar

studenten druk gebruik van maken. In de buurt zijn ook een groot aantal containerwoningen voor studenten geplaatst, zodat onze buurt nu de grootste concentratie studenten telt van de hele stad.

- Pal oostelijk van deze studentenwijk verrijst sinds 2016 Holland Park, een woonwijk vol luxe flatgebouwen, grachten en hofjes, ontworpen door een prestigieus architectenbureau.
- Als klap op de vuurpijl, heeft in 2017 een grote hotelketen aan de rand van het kantoorterrein tegenover ons huis een vestiging geopend. Weliswaar een budgethotel, maar toch. Sindsdien is in onze straat regelmatig het rammelende geluid te horen van rolkoffers.

Nog maar enkele jaren geleden zouden we in lachen zijn uitgebarsten als iemand had gezegd dat de Bijlmer “alles in zich heeft om een toeristische trekpleister worden.” Laat dat nu precies zijn wat burgemeester Halsema onlangs zei over onze wijk. “Het Brooklyn van Amsterdam, zonder de bijbehorende huizenprijzen.” De komende jaren worden hier duizenden nieuwe woningen gebouwd, óók in het hogere segment.

Gentrificatie

Halverwege de jaren tachtig van de vorige eeuw hoorde ik de term 'gentrificatie' voor het eerst. Ik woonde enige tijd bij de Catholic Worker in de Lower East Side van New York – vanouds een arme volkswijk, waar in die periode veel gebouwen leeg stonden. Krakkers en kunstenaars stroomden toe, knapten gebouwen op en op braakliggende stukjes legden zij stadstuinjtes aan. In hun kiel-

zog kwamen later de hippe winkeltjes, cafés en restaurants. De huizenprijzen schoten omhoog. Toen ik in de jaren negentig de buurt weer bezocht, keek ik mijn ogen uit. De buurt was totaal 'verhipt'. De Catholic Worker is er nog steeds, maar nu als vreemde eend uit vervlogen tijden toen The Bowery nog dé daklozenbuurt van New York was.

Hoe gaat zo'n proces van gentrificatie in zijn werk? Ik ga te rade bij Victor Bud-

ke, eindredacteur van ons parochieblad Saamhorig. Hij heeft als stadsgeograaf jarenlang gewerkt voor de gemeente Amsterdam en volgt nu hij met pensioen is de ontwikkelingen in de stad nog altijd op de voet. Hij licht toe dat gentrificatie een proces is waarin steeds meer kapitaalkrachtige bewoners zich vestigen in bepaalde buurten, waardoor armere bevolkingsgroepen worden verdreven. In de eerste fase vestigen pioniers zich in een bepaald stadsdeel waar woningen nog goedkoop zijn. In een volgende fase volgen niet alleen mensen die zien hoe een buurt aantrekkelijker wordt, maar ook investeerders die zien dat het kopen van de woningen of bedrijfspanden in die buurt een goede investering is. Het gevolg is dat de prijzen stijgen. In de derde fase komen de kapitaalkrachtige investeerders (investeringsbedrijven, projectontwikkelaars, etc.), die panden opkopen omdat ze verwachten daarmee flinke winst te kunnen maken. Slot van het liedje is dat de originele bewoners en de pioniers uit de wijk worden gedreven, omdat zij de verhoogde huurprijzen niet meer kunnen betalen. Ik kan me niet onttrekken aan de gedachte dat wij als Catholic Worker tot de 'pioniers' van gentrificatie behoren.

Om maar iets te noemen: door de geveltuintjes die we op verschillende plekken hebben aangelegd, oogt de Dantestraat een stuk attractiever dan voorheen. Dragen wij onbedoeld bij aan een proces waardoor onze buurt op den duur onbetaalbaar wordt voor veel van onze buren?

Durfinvesteerdere

Uit Victor's betoog begrijp ik dat gentrificatie een behoorlijk gecompliceerd proces is waarbij allerlei verschillende partijen zijn betrokken: individuele kopers, woningcorporaties, de overheid en grote investeringsbedrijven. In de VS verlopen de processen op onbehouwen manier, omdat daar nauwelijks regulering is en huren van de ene op de andere maand omhoog kunnen schieten. In Nederland speelt de overheid een veel grotere rol bij veranderingsprocessen in de stad. Hier hebben veel gemeentebesturen een beleid om te zorgen voor gemengde wijken met sociale huurwoningen, middenhuur en duurdere woningen door elkaar heen.

Feit is echter wel dat ook in Nederland de overheid al decennialang een terugtrekkende beweging maakt, waardoor de woningmarkt steeds meer speelbal wordt van grote investeerders. Vorig jaar zag ik tijdens een filmfestival de documentaire *Push*. Deze gaat over de mistige wereld van durfkapitalisten, specu-

lant en huisjesmelkers. De documentaire schetst hoe durfinvesteerdere als grote winnaars tevoorschijn kwamen uit de financiële crisis van 2008. De rentestanden waren laag, er was heel veel geld en men ging op zoek naar sectoren waar op veilige manier een degelijk rendement te behalen is. Veel veiliger dan de woningmarkt krijg je het niet. Verbijsterend is dat Blackrock, een van de grootste investeringsbedrijven ter wereld, vlak na de financiële crisis overal ter wereld goedkope woningen begon op te kopen, deze opknapte en ogenblikkelijk de huren fors verhoogde. Blackrock is binnen acht jaar uitgegroeid tot de grootste woningeigenaar ter wereld.

Dysfunctioneel

Victor vertelt me tot mijn grote schrik

dat onze pensioenfondsen, die per definitie streven naar goede rendementen, zaken doen met bedrijven als Blackrock. Ik draag met mijn pensioentje bij aan een dysfunctioneel immoreel systeem! De Nederlands-Amerikaans sociologe en econome Saskia Sassen vergelijkt in *Push* grote investeringsbedrijven als Blackrock met aasgieren, die zich vooral in tijden van crisis op de markt storten om zoveel mogelijk winst te maken. Dat is na de laatste financiële crisis dus goed gelukt. De omzet van Blackrock in 2019 was 14,5 miljard dollar. Dit soort bedrijven zijn zo machtig dat individuele landen nauwelijks nog een vuist kunnen maken.

Wanneer keert de wal het schip? Professor Sassen is van mening dat het besef hoe immoreel het huidige systeem is, nu eindelijk begint door te dringen, ook onder politici. Is de coronacrisis een kantelmoment? En welke kant kantelt het dan op? Ik moet denken aan de woorden uit het boek Deuteronomium over de keuze tussen leven en dood, zegen en vloek. "Kies dan het leven, dan zult gij met uw nakomelingen het leven bezitten." Het leven kiezen: dat heeft voor mij te maken met verbindingen tot stand brengen tussen mensen, met solidariteit en omzien naar elkaar, met verbondenheid koesteren met de schepping. Wie weet helpen onze geveltuintjes daarbij toch een heel klein beetje. Ω

Maria als dakloze vrouw

- door Maria

Ze staan op mijn netvlies gegrift,
de zwangere vrouwen die hun land ver-
laten hebben, op weg naar een veiliger
bestaan.

Hun kind barend in de woestijn, op
een gammele, volgepakte boot, op het
strand, in een vluchtelingenkamp.
Wie helpt hen, wie staat hen bij, wie
geeft hen onderdak?

Ze staan op mijn netvlies gegrift,
de moeders met hun kinderen, dra-
gend op de rug of op de borst in een
draagdoek.

Uitgeput door de lange, onzekere
tocht door de woestijn, over het water
in een gammele, volgepakte boot om
te eindigen op een strand ver weg van
huis en haard.

Om te eindigen in een overvol vluchte-
lingenkamp, hopen op toestemming
om door te mogen reizen naar een vei-
lig land.

Wie helpt hen, wie staat hen bij? Wie
geeft hen te eten, te drinken? Wie
geeft hen onderdak, heet hen welkom,
biedt hen een thuis?

Ze vertrokken met een droom, de
hoop op een betere en veilige toe-
komst voor hun kinderen.

Ze vluchtten weg van oorlog en geweld
Weg van honger en dood
Weg van onderdrukking en onrecht-
vaardigheid
Weg van een uitzichtloze toekomst
Weg van uitbuiting en altijd dreigend
gevaar.

Ze zijn op zoek
Naar een veilige plek
Waar ze zichzelf mogen zijn
Waar voedsel is in overvloed
Waar een toekomst is voor henzelf en
hun kinderen
Waar rechtvaardigheid heerst
Waar vrede is.

Ooit, lang geleden, verliet ook een
jonge vrouw haar veilige huis en
haard. Op bevel van keizer Augustus
moest Maria, hoogzwanger, op weg
van Nazareth naar Bethlehem, samen
met haar man Jozef. Ze liepen ruim

honderd kilometer door berg en dal.

Wie gaf hen te eten, te drinken? Wie
bood hen onderdak?

Er was geen plaats voor hen in de her-
berg van Bethlehem. Een stal werd
hun tijdelijk thuis.

Opgejaagd door koning Herodes, die
bang was voor zijn positie, vluchtte
Maria met Jezus en Jozef. Ze trokken
door berg en dal, door de woestijn, de
lange weg naar Egypte.

Wie gaf hen te eten, te drinken? Wie
bood hen onderdak?

Ze vertrouwden op God, maar God
heeft geen andere handen dan de
onze.

Geven wij de Maria's van nu te eten, te
drinken?

Bieden wij hen onderdak, een veilig
thuis? Ω

Noëlhuis meets Wereldhuis

- door Geeske Hovingh

Op het moment van schrijven, is het op de kop af veertien jaar geleden dat ik Frits voor het eerst ontmoette. Dat was op de eenjarige herdenkingsbijeenkomst van de Schipholbrand, waarbij elf mensen om het leven kwamen. De hele nacht waakten we bij het detentiecentrum. Het was guur en donker, maar gelukkig waren daar de bus met warme koffie en gloeiende toespraken, zoals die van Frits. Hij informeerde ons vanaf een sinaasappelkist met een knerpemde megafoon over de stand van zaken achter de hekken.

Tas in de trein

Ik was onder de indruk van het vuur en de toewijding in zijn woorden en korte tijd later bezocht ik het Jeannette Noëlhuis voor het eerst. Daar voelde ik mij onmiddellijk thuis in de gezellige woonkeuken en bij de bewoners. Vooral met de Liberiaanse Nasata raakte ik goed bevriend. Het moment dat zij haar tas in de trein liet liggen en die vervolgens bij de politie in Hilversum kon ophalen, is heel bepalend geweest. Toen ze daar namelijk het bureau binnenwandelde, kwam ze meteen in een fuik van de vreemde-

lingenpolitie terecht, die haar in een cel stopte en de volgende dag naar detentiecentrum Rotterdam vervoerde. Daar heeft ze maanden vastgezet. We hebben in die tijd vaak met elkaar gebeld. Haar verhaal en daarmee ook de manier waarop we in Nederland blijkbaar met mensen zonder papieren omgaan, maakten diepe indruk op mij.

Het Noëlhuis werd zo een tweede thuis. Soms logeerde ik er en iedere keer fiets- te ik geïnspireerd weg door de liefdevolle manier van samenleven, maar ook de gein en het improvisatietalent van de bewoners. Ik flirtte zelfs even met de gedachte om een van de buur-appartementjes te kopen. Maar ik bleek toch te veel gehecht aan mijn eigen huisje in de Rivierenbuurt, waar intussen mijn geliefde was ingetrokken en waar ik later twee kinderen zou krijgen.

Debatcentrum

Ik werkte toen in de Ekklesia, de kerkgemeenschap van Huub Oosterhuis. Samen maakten we in De Rode Hoed programma's over onderwerpen die allemaal verbonden waren met het Nederlandse vreemdelingenbeleid. Daardoor leerde ik steeds meer mensen kennen uit 'het netwerk' – een grote familie van

bijzondere vogels waar velen van jullie toe behoren en die allemaal op hun eigen manier streven naar een humanere omgang met mensen zonder papieren. Het was een leerzame periode. Maar het begon ook steeds meer te kriebelen: we hadden het met elkaar in de chique ambiance van een debatcentrum wel erg veel óver deze mensen, zonder dat ze zelf écht de ruimte kregen om hun verhaal te doen. Het verlangen groeide om, net zoals in het Noëlhuis, daadwerkelijk contact te maken en met mensen op te kunnen lopen, in plaats van daar op een podium hoogdravende dingen over te zeggen.

Rijk, zinnig en zwaar

Daarmee werd de weg gebaand voor de beslissing om in 2017 de Ekklesia te verruilen voor het Wereldhuis. De meeste lezers van *'n Korrel Zout* zullen die plek wel kennen: een project van de Protestantse Diaconie, bedoeld als ontmoetings- en educatiecentrum voor ongedocumenteerde mensen.

Voordat corona roet in het eten gooide, was dit een plek waar we gemiddeld zeventig à tachtig mensen per dag zagen. Nu zijn het er maximaal dertig. Maar nog altijd wordt er een warme maaltijd voor

Otis, Geeske, Kennedy, Nassata en Anna op een Noëlhuis reünie

(en door!) hen gekookt, vinden er (intussen beperkte) activiteiten en counseling plaats en proberen we mensen een stap verder te helpen uit vaak vastgelopen situaties.

Het werk is rijk, zinnig en zwaar. Soms maken we creatieve plannen, maar worden dan ingehaald door die ene complexe en ellendige vraag waarmee veel mensen binnenkomen, namelijk: "*Where can I sleep tonight?*" Want in de praktijk komt het vaak voor dat de tijd in een AZC er voor mensen op zit, en ze dan besluiten naar Amsterdam te komen in de hoop op een plan B. Dan zien we verfrommelde papiertjes waarop 'Weeldhouse' staat en is het vervolgens zoeken gebla-

zen naar de juiste vorm van hulp. Het Wereldhuis is er namelijk voor dagopvang en activiteiten. Maar iemand die al een paar nachten door de stad heeft geworven, zit natuurlijk niet echt te wachten op een yogacursus of een fotografieworkshop. Die wil gewoon ergens kunnen uitrusten.

Loterij winnen

En met die vraag komt het Noëlhuis weer in beeld. Als mijn naam nu in het beeldscherm verschijnt van een van de leden van de kerngroep, weten ze vaak al hoe laat het is: Hovingh zoekt weer een bed voor iemand. En soms lukt dat. Daardoor ben ik nog veel meer gaan beseffen hoe

bijzonder het Noëlhuis is. Toen ik er dertien jaar geleden op het bedje van Nasata zat, dacht ik weleens: Tjonge, wat een klein hokkie! Terwijl het nu, als ik iemand mag doorverwijzen naar de Dantestraat, voelt alsof ik die persoon kan vertellen dat hij/zij de loterij heeft gewonnen! Ik zie ook van heel dichtbij hoe goed het mensen doet om daar kort of langer te mogen verblijven. Nasata heeft bijvoorbeeld intussen gelukkig haar verblijfsvergunning gekregen, mede dankzij alle hulp die ze vanuit het Noëlhuis ontving. Anna, Herman en Sofie zijn vanuit het Noëlhuis in een boerderijproject gesprongen waar het Wereldhuis ook aan mee doet. Zo ontstaan er weer nieuwe, verrijkende verbanden tussen het Noëlhuis, de Dorothy Gemeenschap en het Wereldhuis, waardoor we straks letterlijk met elkaar onze eigen boontjes kunnen doppen. Dank daarvoor! Ω

P.S: En dank ook voor het Noëlhuis-DNA, dat nog altijd een beetje in mijn vezels zit. Zo hoorde ik mezelf laatst tijdens de maaltijd tegen een jongen zeggen: "Als je nu je smartphone niet wegdoet, mag je in je eentje de hele afwas doen!" (Geintje natuurlijk, want we hebben een afwas-machine!)

NOËLHUIS AGENDA

Gebedsvieringen

Elke maandagavond is er een oecumenisch avondgebed, om 20.00 uur. Speciale vieringen zijn er op:

- **maandag 4 januari:** viering rond de H. Angela van Foligno (1248 – 1309), Italiaanse mystica, vanwege haar geschriften bekend als ‘Meesteres van de theologen’.
- **maandag 29 maart:** viering rond Thea Bowman (1937 – 1990), Afrikaans-Amerikaanse zuster en geleerde, die een grote bijdrage leverde aan de emancipatie van Afro-Amerikanen in de katholieke Kerk.
- **maandag 31 mei:** viering rond Maya Angelou (1928 – 2014), Amerikaanse dichtster, zangeres en activiste voor burgerrechten.

- **maandag 28 juni:** viering rond Ezechiele Ramin (1953 – 1985), Italiaanse missionaris die vanwege zijn inzet voor arme boeren in Brazilië werd vermoord.

Ronde Tafelgesprekken

- **Vrijdag 22 januari:** FILM - *Day of a Stranger* is een intiem portret van de wereldberoemde trappist Thomas Merton. Het bestrijkt de periode vanaf 1965 toen hij een kluizenaarsleven leidde, tot aan zijn vroegtijdige dood in 1968. De film toont hem in zijn kluizenarij en laat zeldzame bandopnamen horen die hij toen maakte. De film is in het Engels, zonder ondertiteling.
- **Donderdag 18 februari:** LEESCLUB - We bespreken gedeelten uit het werk van Peter Kropotkin, de Russische geograaf, anarcho-communist en visionair. Voor deze leesclub wordt een reader gemaakt; deze is op aanvraag beschikbaar vanaf 15 januari.

Dit blad op de mat?

Ontvangt u ‘n Korrel Zout nog niet per post, maar wilt u hem wel twee keer per jaar ontvangen (indien mogelijk tegen een kleine donatie)? Meld u aan via het online formulier: www.noelhuis.nl/abonneren Hier kunt u ook wijzigingen doorgeven of u afmelden voor ‘n Korrel Zout.

Aanmelden kan ook per post: vul het onderstaande strookje in en stuur deze op naar het Jeannette Noëlhuis: Dantestraat 202, 1102 ZR Amsterdam.

Naam:

Straat:

Postcode:

Huisnummer:

Stad:

Of wilt u hem liever per mail ontvangen? Vul dan alleen hier uw e-mailadres in:

BEDELNAP

- **vrijdag 26 maart:** GESPREK - 'Goed doen met geld en Aristoteles': filosoferen over een rechtvaardige economie met Koert Jansen, deskundige op het gebied van duurzame handel en investeringen in ontwikkelingslanden.
- **vrijdag 16 april:** FILM (titel volgt, zie onze website)
- **donderdag 20 mei:** LEESCLUB - We gaan in gesprek over het thema 'arbeid'. Waarom werken mensen graag? Hoe ziet 'goed werk' er uit? Moet geld altijd de beloning zijn van arbeid? Voor deze leesclub wordt een reader gemaakt; deze is op aanvraag beschikbaar vanaf 7 april.
- **vrijdag 4 juni:** GESPREK - 'Activisme en doelmatigheid'. We gaan in gesprek over doel en middelen bij recente acties voor vrede en het klimaat. Welk resultaat beoog je? Hoe verhoudt de korte termijn zich tot langetermijneffecten? Hoe wegen we de neveneffecten van onze acties?

Van harte welkom om voorafgaand aan een viering, rondetafelgesprek of filmavond bij onze maaltijd aan te schuiven (om 18.00 uur). Aanvangstijd van de bijeenkomsten is 19.30 u. Maar meldt u wel minimaal drie dagen van te voren aan, zodat we kunnen kijken of het corona-technisch te doen is.

BEDELNAP

Spullen

We zijn niet kieskeurig, maar wel extra blij met fair trade/ biologische producten.

- zonnebloem- en olijfolie, (riet)suiker, thee, (oplos)koffie, aardappels, knoflook, uien, tomatensaus, plantaardige melkvervangers (zoals soja- of havermelk), pinda kaas en ander lang houdbaar broodbeleg
 - wc-papier, afwasmiddel, allesreiniger, shampoo, (kinder)tandpasta en tandenborstels
 - eenzijdig bedrukt papier voor onze printer (zonder vouwen of nietjes)
 - we willen af van de papieren servetjes. Als u nog echte servetten hebt en/of servet-ringen, dan houden wij ons warm aanbevolen.
 - we dromen van een kippenhok. Als iemand nog ergens een ongebruikt schuurtje heeft staan dat wij mogen komen afbreken en hier weer op kunnen bouwen, laat het weten!
- Uw aller gebed en financiële steun blijven natuurlijk onontbeerlijk! Kijk op onze website voor meer informatie over onze ANBI-status en het jaarverslag.

Stuk hout

Heeft u een mooi stuk hout over? Gerritjan wil er graag een zitmeubel van maken voor in de kapel, die onlangs is opgeknapt. Het kan een massieve plank zijn of misschien heeft u wel een kapotte tafel, bank of kast die Gerritjan weer kan gebruiken. U kunt ons een foto sturen als u twijfelt of het geschikt is.

Vrijwilligers

Kom gerust een keer langs om kennis te maken en te kijken hoe u een bijdrage kan leveren aan onze gemeenschap. Wij werken vaak op vrijdag na de ochtendmis (9 uur) tot het middaguur in de (moes)tuin en boomgaard. Welkom!

Een duit in het zakje

Met deze QR-code of een app als *Tikkie* of *QR-code*, kunt ook u een duit in het zakje doen! Ouderwetse overboeken naar onze Triodosbankrekening zijn natuurlijk ook van harte welkom (zie voor het rekeningnummer de achterpagina).

JEANNETTE NOËLHUIS

Dantestraat 202
1102 ZR Amsterdam
tel. 020 – 699 8 996
e-mail: noelhuis@antenna.nl
www.noelhuis.nl
NL10 TRIO 0379 2032 19

Wij sturen u graag een bedankje als u een gift geeft. Wilt u daarvoor uw adresgegevens in de beschrijving van uw overboeking zetten?

Wij zijn ook op facebook & twitter te vinden!
NB: e-mail alleen voor niet-spoedeisende zaken!

Save the date

Op **22 januari 2021** bent u van harte welkom bij de hoofdeurop van de vliegbasis Volkel om met ons te vieren dat het VN Verbod op Kernwapens die dag van kracht is geworden. Meer info t.z.t. op onze facebook pagina.

Aswoensdag en Goede Vrijdag

Op **Aswoensdag, 17 februari 2021**, zal br. Gerard Mathijsen OSB op de stoep voor het ministerie van defensie de as zegenen van onze palmtakjes. Wie wil ontvangt een askruisje en wie zich daartoe geroepen voelt kan vervolgens ook het ministerie met as of houtskool markeren en oproepen tot ommekeer: geen nieuwe kernwapens op de vliegbasis Volkel, maar menskracht en middelen voor het scheppen van een kernwapenvrije wereld. Het tijdstip en de verzamelplek hoor je na aanmelding: noelhuis@antenna.nl

Op **Goede Vrijdag, 2 april 2021**, lopen we een kruisweg door Amsterdam. Op verschillende plekken staan we stil bij het lijden van de schepping, van de armen en van Christus. Nadere informatie vindt u t.z.t. op onze website en/of facebook: www.noelhuis.nl Ook voor deelname aan de straatliturgie op Goede Vrijdag is het fijn als je je van tevoren opgeeft.